

Nr 70.

Av herr **Andersson** i Södergård **m. fl.**, *angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, i fall av bristande betalningsförmåga hos den ersättningskyldige.*

Sedan krigets början ha olycksfallen ådragna i militärtjänstgöring ökat beroende på beredskapsinkallelsernas storlek. Förutom den hårda ekonomiska belastning många svenska hem fått vidkännas genom att husfadern eller annan försörjningspliktig familjemedlem blivit inkallad i beredskapstjänst, ha därför i ett flertal fall hem blivit utsatta för den största påfrestning eller helt spolieerade genom olycksfall i militärtjänstgöring.

Staten har visserligen numera genom kungl. förordningen 1927 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, samma ekonomiska ansvar för sina värnpliktiga och anställda, som enskild arbetsgivare genom 1916 års lag om olycksfall i arbetet blivit ålagd gentemot sina anställda. Men de skadelidande äro i många fall sämre ställda vid olycksfall i militärtjänstgöring än om olycksfallet skett i civilt arbete. I sistnämnda fall få de skadade eller deras efterlevande ofta hjälp från fackförening eller av arbetsgivaren upprättad hjälpfond. Så är däremot icke fallet om olyckan sker under militärtjänstgöring.

För de mest ömmande kategorierna av skadelidande, nämligen de efterlevande, ställer sig det framtida försörjningsproblemet ibland rent skrämmande. Förutom den chock och sorg, som dessa få genomgå vid underrättelsen att en älskad make eller son ryckts bort genom olyckshändelse eller slarv och vårdslöshet från en kamrats eller överordnads sida, bliva ekonomiska bekymmer för framtiden i många fall oöverbärliga. Staten lämnar icke genom riksförsäkringsanstalten ens tillnärmelsevis så mycket ersättning att de efterlevande å densamma kunna nödtorftigt existera. Genom det livsfarliga arbete, som utföres i statens tjänst och intresse i och med militärtjänsten, kunna alltså vid olycksfall förolyckades familjer bringas till tiggargraven och måste söka hjälp hos fattigvården, såvida icke hjälp kan erhållas genom den enskilda hjälpverksamheten och av ren barmhärtighet. Vi anse att ett sådant förhållande icke kan vara tillfredsställande. Vi ha här i riksdagen att framdeles taga ställning till ett fall, där en ung familjs lycka och framtid blivit helt förstörd. Genom en hel serie av försummelser från befäls och kamraters sida blev en beredskapsinkallad vådaskjuten till döds. En värnpliktig blev dömd att betala ett skadestånd till den dödes efterlevande maka och barn, men han saknar möjlighet att betala det utdömda skadeståndet. Liknande är förhållandet i ett flertal kända fall. Om en officer däremot hade dömts till skadeståndet genom sitt

vållande till dylik olycka, hade staten varit solidariskt ansvarig att utbetala skadeståndet på grund av prejudicerande beslut av Högsta Domstolen. Denna olikformighet i en doms verkan i skadeståndsavseende för de skadelidande, när skadan skett under tjänstgöring, finna vi orimlig.

Vi ha därför funnit det av behovet påkallat, att en ändring i dessa förhållanden kommer till stånd. När staten så villigt fått det svenska folket att med uppoffrande av personliga hänsyn ställa sig till statens förfogande att skydda vårt land, bör staten också tänka på att helt skydda dem, som för denna sak uppoffrar liv och lem och även dem, som förlora sin försörjare. Staten skall icke av formella skäl undandraga sig att likformigt ersätta de skadelidande, oberoende av om skadan skett genom befäls eller manskaps förvållande, och i de fall, då den dömde icke kan ersätta skadan. Det synes oss fullständigt orimligt att i ena fallet träder staten in solidariskt med den dömde och i andra fallet icke. Det avgörande måste vara att de skadelidande verkligen få den hjälp till framtida försörjning, som med domen avses.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning beträffande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, i sådana fall då den, vilken blivit dömd till skadevållandet, saknar medel att gälda skadeståndet, samt att för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 21 januari 1942.

Gust. E. Andersson,
Södergård.

J. V. Pettersson
i Norregård.

Arvid Jonsson.

Sven Andersson,
Vigelsbo.

Osc. Werner.

Victor J. Mattsson.

Hj. R. Nilson,
Spånstad.

I. Pettersson
i Rosta.

Abel Andersson
i Löbbo.